မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာ

မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား၂၃-ခစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
ဇယား ၂၅ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား၂၉သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား၃၁ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား၃၃ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး   အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း

SLRD ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန

STD လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ

PTA မိဘဆရာအသင်း

TB တီဘီရောဂါ

VDG ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန အား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကို လည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်း များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကိုမြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန မှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှ လည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်

လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဥ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဥ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဥ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဥ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဥ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

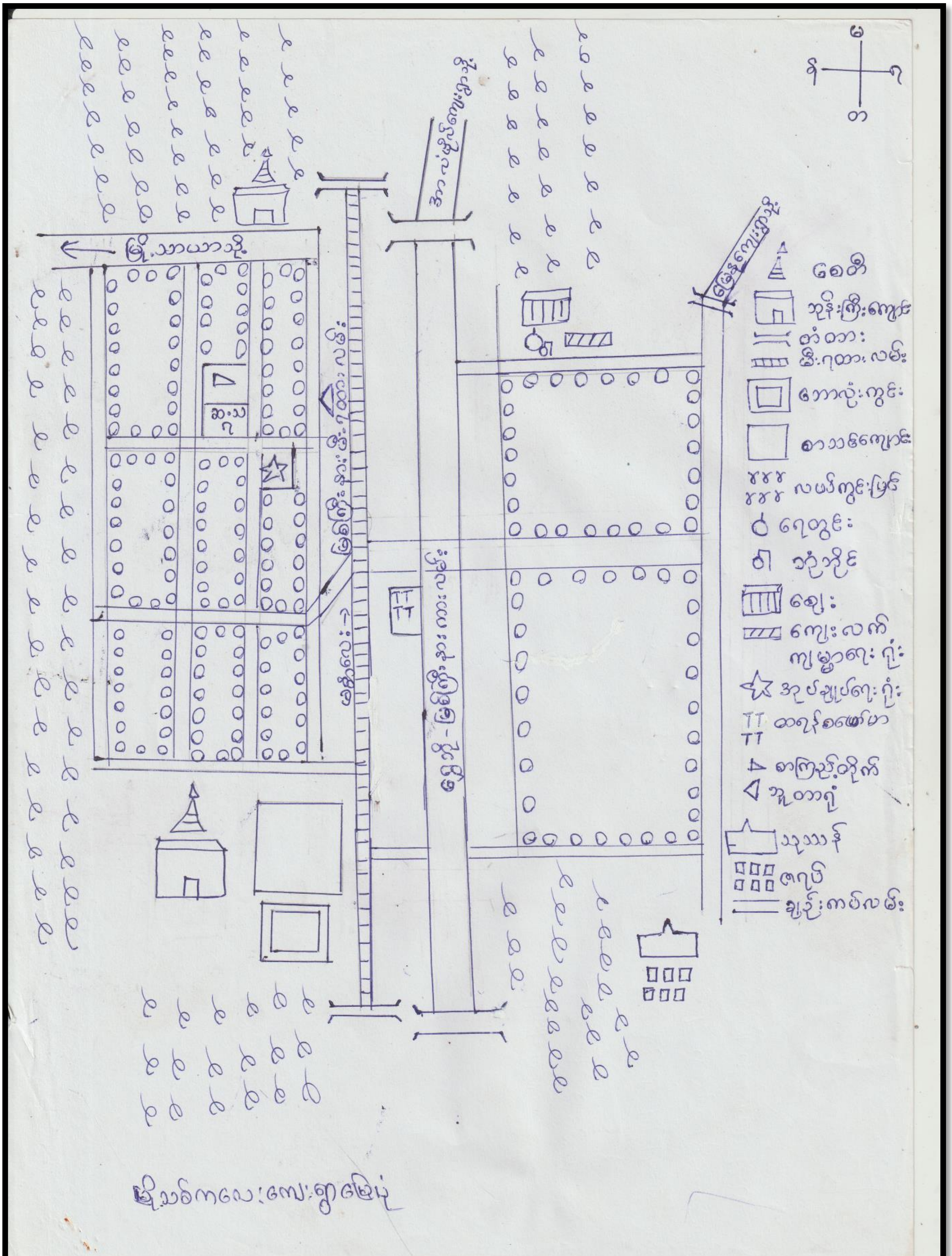

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏
ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင်
ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။
ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့်နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဥ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရ မဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဥ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဥ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဥ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်တတ်နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကိုအခြေခံကာဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကိုလူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိ ရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့်စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က)တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာသည် မန္တလေး-မြစ်ကြီးနား မန္တလေးမီးရထားလမ်းနှင့် ကားလမ်း မကြီး၏ ဘေးဝဲ ယာ၌တည်ရှိပြီး အုပ်ချုပ်ရေးရုံးစိုက်ရာ ဟိုပင်မြို့နှင့်(၅)မိုင်ကွာ ဝေးပြီး ဆက်သွယ် သွားလာရလွယ် ကူသည်။ ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး အဓိကအသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသာဖြစ်သည်။ ဒေသ၏တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် လက်မမှာ ၈၀မှ ၁၀၀ ဝန်းကျင်တွင် ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အသင့်အတင့် အထောက်အကူပြုသည်။ ကျေးရွာအနီးတွင် တောတောင်မြစ်ချောင်းများမရှိဘဲ မြေပြင်အနေ အထားမှာ မြေပြန့်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာမြေများသည် စပါး၊ပဲစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်နှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ရန်တို့အတွက် အဓိကအားထားရာဖြစ်သည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေအသင့်အတင့်ရှိပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်အတင့်သာကောင်းမွန် ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတမထွက်ရှိပါ။ တောင်သူအချို့မှာ မြို့သစ်ကလေး ရေလှောင် ဆည်မှ ရေသောက်ဧက စုစုပေါင်း(၁၀၇၂.၁၁)ဧကရှိသော်လည်း ရေလုံလောက်စွာရရှိမှုမရှိဘဲ မိုးရေ ကိုသာအဓိကအားထားနေရပါသည်။ မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာအတွင်း ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ဧက(၉၉၇.၄၄)ဧကရှိပြီး စပါးတစ်သီးစားသာ အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က)လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၃၉)စုနှင့်ကျား(၆၅၂)၊မ(၆၈၂)ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း(၁၃၃၄)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှ(၅)ဦးနှုန်းရှိပြီး တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှ ဦးရေ(၅)ဦးနှုန်း နေထိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်သည် ကျေးရွာရှိ လူဦးရေ၏(၆၆%)ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအမျိုးသမီးဦးရေသည် အမျိုးသားဦးရေထက်(၅%)မျှ ပိုများသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏(၄၃%)သည် အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု (၃၃%)သည် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုဖြစ်ပြီး အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စုမှာ(၄%)ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု၊လက်လှမ်းမှီမှု၊ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဆည်ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်မှုတို့ကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားရေးအနေအထားမှာ အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ အခြားလယ်သမားအိမ်ထောင်စုအချို့မှာ လက်သမား၊ပန်းရံ၊ဆန်ကြိတ်စက်၊ သစ်ခွဲစက်စသော အသေးစားအိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများလည်း လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။

ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင်သောလယ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စား၊ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင် လုပ်သားများနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေမဲ့အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ (၄%)ရှိကာ၊ဆင်းရဲ၊ အလွန်ဆင်းရဲအဆင့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(ဂ)ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများရှိသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ဆန်ကြိတ်စက်၊သစ်ခွဲစက်၊ တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လျှက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများ၏(၄၃%)ဖြစ်သော(၉၆)စုကို လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ယင်းတို့၏ (၁၀%)မှာ သူတစ်ပါးထံမှ ချေးငှားပြီးမှ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း၊(၃၃%)မှာ သူတစ်ပါးထံမှ မချေးမငှားဘဲ (၃)လခန့်စားသုံးနိုင်ကြောင်း၊

(၂၁%)မှာ (၆)လမှ(၁၂)လခန့် သူတစ်ပါးထံမှ ချေးငှားစရာမလိုဘဲ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြပြီး၊ ကျန် (၄)%မှာ မည်သူ့ထံမှ ချေးငှားစရာမလိုဘဲ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုသည် ကျပ်(၅၀၀၀၀)ကျပ်မှ (၅၀၀၀၀၀)ကျပ်အထိရှိနိုင်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏(၂၄%)သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ထိုအိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာမိသားစု များပြားကြသည်။ အလားတူအိမ်ထောင်ဦးစီးမှာ ရွာပြင်ပတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေသော အိမ်ထောင်စု( )နှင့်မုဆိုးဖို၊တခုလပ် ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု ()စုသည် ဆင်းရဲသောထိခိုက်လွယ်သည့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင်ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုမှာလည်း ကျန်းမာကြသည်။ အမျိုးသမီး၊လူငယ်လူရွယ်၊ သက်ကြီးပိုင်းတို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိအမြင်များရှိကြသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာတွင် ရရှိနိုင်ကြပြီး ကျေးရွာနှင့်(၆)မိုင်ကွာဝေးသော ဟိုပင်မြို့သို့လည်းကောင်း(၁၅)မိုင်ခန့်ဝေးသော မိုးညှင်းမြို့ တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့လည်းကောင်း မီးရထားနှင့်ကားလမ်းများဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်ပြီး ဆေးဆိုင်များနှင့်လည်း လက်လှမ်းမှီပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လက်နှိပ်တုံကင်၊မော်တာသုံးတုံကင်များမှ မြေအောက်ရေကိုအလွယ်တကူ ရနိုင်ကြပြီး ဝမ်းပျက်၊ဝမ်းလျော၊တိုက်ဖွိုက်၊အစာအိမ်ရောင်စသောရောဂါများ ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊အဖတ်၊အတွက်တို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်များပြားသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာထဲရှိ အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားကြရပါသည်။ သို့သော်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာ

ကျေးရွာတွင် ကျား-မရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာအနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရသည်။ ကျား-မရေး ရာဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှု အပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများအရ ကောင်းစွာ သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သောအိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။

ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သော ကိန်းဂဏန်းများတွင် မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းအဆင့်တွင် အမျိုးသမီးအရေအတွက်သည် အမျိုးသားအရေအတွက်ထက် နည်းနေသော်လည်း အထက်တန်းတွင် မအရေအတွက်မှာ ကျားအရေအတွက်ထက် ပိုများနေ၍ အမျိုးသမီးများအတွက် ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော်ကျေးရွာတွင် နေ့ထွက်လုပ်အားခငွေများမှာ အမျိုးသားများက ပိုမိုရကြသည်။ ဥ ပမာအားဖြင့် လုပ်အားသဘာဝနှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် လုပ်အားခလျော့နည်းပြီးရကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင်မူ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်လျော့နည်းလျက်ရှိကြသည်။ ကျား-မတန်းတူ ညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျား-မတန်းတူ ညီမျှမှုတို့ အတွက် ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ(၁)ဖွဲ့တို့ ရှိပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့များအနက် လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့ဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းသည်။ ဖြပ္ဗစိုလ် လူမှုကူညီမှုအသင်းမှာ နာရေးကိစ္စအပါအဝင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအားကောင်းသည်။ မြန်မာ့ အသေးစားငွေကြေးအဖွဲ့ကို သမဘဏ်မှ ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းကို လည်ပတ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါလူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့အကြား ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသဘောတရားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့အစည်း များ စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုမို တိုးတက်ကောင်း မွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင်စပါးကိုသာအဓိကထား စိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါး စိုက်ဧက(၉၉၇.၄၄)ဧက ရှိပြီး ရိတ်သိမ်းချိန် ဒီဇင်ဘာလမှ စပြီး မြေပဲကို ဧပြီလအထိ စိုက်ပျိုးကြသည်။ စပါးစိုက်ဧက များပြား

သော်လည်း ရေရရှိမှုနှင့်မြေသြဇာ မြေဆီညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် ကေ(၂၀)ခန့်သာ မြေပဲကို စိုက်ပျိုးကြသည်။

တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှု ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားငှားရမ်းနိုင်ရန်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးကြိုရောင်းစနစ်ကို အားထားကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် သားငါး ထုတ်လုပ်မှုအနေဖြင့် စီးပွားဖြစ်ထွန်းလောက်အောင် မွေးမြူနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်သာမွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရန် ရေမြေနေရာအဆင်မပြေမှုကြောင့်၎င်း၊ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားမှုကြောင့်၎င်း ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားနေ့စားများအနေဖြင့် ရာသီအလိုက်အနည်းအပါးသာ လုပ်ကိုင်ရပြီး အလုပ်အကိုင်နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေမှန်မှန် မရရှိသဖြင့်တွက်ခြေကိုက်မှုနည်းပါးပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေများပြားပြီး ထိုအခြေအနေမှာ ကျေးရွာ၏ အလားအလာကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြို့ပေါ်တွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းအချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သောလုပ်ငန်းများရှိကြသည်။ အပ်ချုပ်၊ဇာထိုးပန်းထိုး၊ဆံပင်အလှပြင်၊မုန့်လုပ်နည်း၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်၊ကားမောင်း၊ ဝပ်လျှော့စသည်တို့သည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း သင်တန်းများဖြစ်ကြသော်လည်း ရွာသားအများစုသည် အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့နည်းပါး သည်။ လုပ်ငန်းခွင်သုံး ပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ်နိမ့်ကျကြပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်ကျခံရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်းမတတ်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုအချို့သာ အပ်ချုပ်၊စက်ပြင် စသောသင်တန်းများသို့ အခကြေးငွေ အကုန်ကျခံကာသင်ကြားကြသည်။

(ဃ)သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် စပါးကိုသာ အဓိကစိုက်ပျိုးရပြီး စိုက်ပျိုးချိန်၌ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအနေဖြင့် ဖျက်ပိုးများကျရောက်မှုကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးနှင့်ဓါတုဆေးဝါးများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲရခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေး ကျဆင်းလာနိုင်ပါသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု

တွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ့၊ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှ တောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသောချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း()ကျပ်တိုး၊ တစ်ဧကတစ်သိန်းနှုန်းဖြင့် အများဆုံး (၁၀)ဧကအတွက် ချေးယူနိုင်ကြသည်။

ရွာသားများအနေနှင့်ချေးငွေကို စိုက်ပျိုးစရိတ်အဖြစ်ငင်း၊ ရိက္ခာ၊ကျန်းမာရေး၊ပညာရေးတို့အတွက် ချေးယူကြပြီး ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလိုအပ်ချက်များ များပြားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အကြွေးတင်ရှိမှုအနေအထားကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက်အရ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများ အားလုံးသည် အကြွေးယူထားကြပြီး အကြွေးငွေမှာ ကျပ်၅၀၀၀၀မှ ၅၀၀၀၀၀ထိ ချေးယူထားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအိမ်ထောင်စုများ၏၉၇%သည် အကြွေး ၃၀၀၀၀၀ အောက် ချေးယူထားပြီး ၃%သည် ၃၀၀၀၀၀အထက်ချေးယူထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းကို ၁၉၁၈ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ပြီး ၈၀ပေ၊၂၄ပေ၊၁၄ပေ အရွယ်ရှိ သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာဖြစ်ပြီး အလယ်တန်းဆောင်မှာ ၁၉၆၉/၇၀ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်၍ ၂ထပ်ဆောင်ဖြစ်ပြီး ၁၆၄ပေ၊၂၈ပေ သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ၊ အောက်ကွန်ကရစ်ခင်းနှင့် ပျဉ်ကာဖြစ်ပါသည်။ အထက်တန်းအနေဖြင့် ၁၉၉၆/၉၇ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး ဌာနမှ ငွေကျပ်သိန်း(၂၀) ချမှတ်ပြီး မိဘများအနေဖြင့် ၂၈သိန်းအားဖြင့် ၁၂၀ပေ၊၂၈ပေ၊၁၄ပေဖြစ်ပြီး စာသင်ခန်းတစ်ခန်းလျှင်၃၀ပေ၊ ၂၂ပေတို့ဖြစ်သည်။ ခရေဆောင်ကို ၂၀၁၄-၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် ဌာနမှ ၁၂၂.၄၀သန်း ချမှတ် ၍ ၁၇၀ပေ၊၃၀ပေ၊၂၃လက္ခရှိပြီး စာသင်ခန်းတစ်ခန်းတွင် ၃၀ပေနှင့် ၂၃ပေရှိပါသည်။မူကြိုကျောင်းအနေဖြင့် ၂၄ပေ၊၂၀ပေနှင့်၁၂ပေ၊ဖလက်မဖြစ်ပြီး သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာဖြစ်ပြီး ၂၀၁၃-၂၀၁၄ခုနှစ် စတင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ ရွာသားအားလုံးမှာရေးတတ်၊ဖတ်တတ်ကြပြီး ၁%သာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားသည်။ မြို့သစ်ကလေး အထက်တန်းကျောင်းသို့ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရွာများဖြစ်သော နမ္မားကြီး၊လယ်မီး၊အင်းလေး၊မြို့သာယာ၊အာလံဗိုလ်၊မြင်သာနှင့် မြေနုကျေးရွာများမှ ကျောင်းသားများလာရောက်ပညာသင်ကြားကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂလုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် ဆရာ/မများအနေဖြင့် မူလတန်းတွင် (၃)ဦးသာရှိပြီး၊ အလယ်တန်းတွင် ဆရာမ(၉)ဦးနှင့်အထက်တန်းတွင် ဆရာမ(၉)ဦး၊ ကာယ(၁)ဦးသာရှိသဖြင့် မူလတန်းပြဆရာ၊ဆရာမလိုအပ်နေသေးကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ လွန်ခဲ့သော

ကျောင်းဖွင့်ရာသီတွင် မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းပြဌာန်းစာအုပ်များကို အခမဲ့ပံ့ပိုးပေး ခဲ့ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိသော်လည်း မြို့သစ်ကလေးကျေးရွာအနေဖြင့် မြနုနှင့် အာလံဗိုလ်မြင်သာ သုံးရွာအုပ်စုတွင် ဆေးပေးခန်း ၁ခုသာရှိပြီး ကျန်းမာရေး သားဖွားဆရာမမှာလည်း ၁ဦးသာရှိသောကြောင့် ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းအနေဖြင့် သားဖွားဆောင်နှင့် ကုတင်မှအစ ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်မှာလည်း လစ်လပ်မှုဖြစ်နေသောကြောင့် ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အရေးပေါ်ဖြစ်လာခဲ့လျှင် ကျေးရွာနှင့်အနည်းဆုံး(၆)မိုင်ခန့်ဝေးသော တိုက်နယ်ဆေးရုံကိုသာ အားထားရကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

သောက်ရေအတွက် လက်နှိပ်ရေတုံကင်နှင့် မော်တာသုံးရေတုံကင်များ တပ်ဆင်သုံးစွဲကြပြီး လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း သတ်မှတ်စံချိန်မမှီသောကြောင့် ရေသန့်စက်များတပ်ဆင်နိုင်လျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်ပါသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါး ယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေကြောင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ နည်းပါးသည်။ စာသင်ကျောင်းတွင် လည်း ကျောင်းအိမ်သာမှာ စနစ်တကျဆောက်လုပ်ထားသောကြောင့် ကျောင်းသူ/သားများအနေဖြင့် သန့်ရှင်းမှုရှိသောကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးကြသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ လူငယ်များသည်ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲများတွင်လည်း ရိုးရာ အတီး၊အဆို၊အကများဖြင့် တင်ဆက်ပါဝင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိပါ။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကလေးများကို နွေရာသီ၌ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာရှိရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး၊ကျေးရွာတွင်းမှ ကားလမ်းမကြီးသို့ ချဉ်းကပ်လမ်း(၇)ခုရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၂၆၆)စီး၊ ထော်လာဂျီ(၁၆)စီးနှင့် စက်ဘီး(၆၂)စီးတို့ကို အသုံးပြုကြရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိပါသည်။ လုံခြုံရေးအနေဖြင့် ကျေးရွာ၏မြောက်ဘက်တွင် တပ်ရင်းတစ်ခုတည်ရှိသော်လည်း ဆူပူမှုများမဖြစ်ဘဲ တည်ငြိမ်အေးချမ်းပါသည်။

၅။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဦလူထုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြင့်တင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးခြင်း၊ သက်မွေးပညာသင်တန်းများရရှိခြင်းမှတဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် စီးပွားရေးအနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့်ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏ လူသားဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာစေပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စီးပွားရေးအုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်မားလာမှုမှ တဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှုတိုးတက်လာမှာ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ငွေအရင်းအနှီးများထုတ်ချေးပေးနိုင်မည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရပါမည်။ ငွေအရင်းအနှီးများရရှိမှသာ အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်ပွားရန်အတွက် ကျေးရွာတွင်မီးသတ်ကားများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ပညာပေးများဟောပြောပွဲများလုပ်ပေးရပါမည်။

မိမိတို့ကျေးရွာတွင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ငွေကြေး အရင်းအနှီးများရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်စပ်ရပါမည်။ လူငယ်များ မူးယစ်ဆေးမသုံးစွဲရန် မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ပညာပေးများ ပြုလုပ်ရပါမည်။

ပညာရေးအနေဖြင့် စာမတတ်မြောက်သူမရှိအောင် မိဘများကို ကျောင်းတက်ကျောင်းထားရန် တိုက်တွန်းပြောဆိုပေးပါမည်။ ကလေးငယ်များကို ကျောင်းနေပျော်အောင် အလိုလိုက်ပြီး ပျော်အောင်ထားရပါမည်။ ကျန်းမာရေးအနေဖြင့် လူနာများကို အချိန်မီ ကုသနိုင်အောင် ဆရာမများအားလုံလောက်အောင် ရရှိပြီး ဆေးဝါးများကို လုံလောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှုအတွက်ကို ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ဆည်မှ စီးသည့်ရေမြောင်းများကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များကို ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများက တက်ကြွစွာ ပါဝင်လုပ်ရှားမှသာ ရည်မှန်းသည့်ပန်းတိုင်ကို လျှင်မြန်စွာရောက်ရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အအုံ					
	၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေးတိုးတက်ကောင်းမွန် အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၉၂	၁	– ရွာအဝင်လမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း။(ပေ ၂၂၀၀) - ရွာချင်းဆက်လမ်းခင်းခြင်း - ရေပြွန် (၂)ခုဆောက် လုပ် ခြင်း။	ကျေးလက်ဦးစီး
ပညာရေး					
စာသင်ကျောင်း	၂။ ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံတော်စေ သည့် ကျောင်း အဖြစ်ဖန်တီး တည် ဆောက်ခြင်း၊	၇၂	၂	–အရိပ်ရကစားကွင်းနေရာနှင့် ဆီးဆောဒန်း၊ ဘားဒန်း စသည် ဖြင့် စီမံထားရှိခြင်း၊ –ပုံစံဝင်သောကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်း၊	
စိုက်ပျိုးရေး					
	၃။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၇၂	၃	- စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများလုံ လောက်စွာရရှိနိုင်ရေး၊ - လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ များဈေးနှုန်းသက် သာစွာဖြင့်ငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေး၊	–

ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း				
ချေးငွေ	၄။ ဘဏ်များ၊ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်း၊	၆၈	၄	– ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြင်ပ ငွေကြေး အဖွဲ့ အစည်း များနှင့်အကျိုးတူ စီးပွား ရေး လုပ် ငန်းများ လုပ်ကိုင် နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ - ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှအတိုးနှုန်းသက်သာသော အ ရင်းအနှီးဆိုင်ရာချေးငွေများရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး				
	၅။သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပ ညာများ ပြန့်ပွါးလာရေး	၅၄	၅	- သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊ - အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ဖန်တီး ပေးခြင်း၊
စီမံအုပ်ချုပ်မှု စနစ်				–
	၆။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည် မြှင့်အစီအစဉ် များ လုပ်ဆောင်ခြင်း	၅၀	၆	- ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်း၊ - ငွေစာရင်းသင်တန်း၊ - အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသ ဘောတရားရေးရာသင်တန်း၊
မွေးမြူရေး				
	၇။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၄	၇	– မွေးမြူရေးချေးငွေများပိုမိုရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ – ခေတ်မီမွေးမြူရေးစနစ် များ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ - မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	—				
၂။ ကျေးရွာတွင်းလမ်း	၂	—				
၃။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန်	၃		—			
၄။ မီးဘေးအန္တရာယ်	၄	—				
၅။ မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်	၅	—	—	—	—	—
၆။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွင် ဝန်ထမ်း လိုအပ်ခြင်း	၆		—			
၇။ အ.မ.က ကျောင်းပရိဘောဂ လိုအပ်ခြင်း	၇	—				

၈။ လူနေမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်မူးယစ်ဆေးဝါးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင်လူနေမှုတိုးတက်ရေး အလွန်လိုအပ်ပါသည်။ အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လူငယ်လူရွယ်များသည် မူးယစ်ဆေးဝါးကိုသုံးစွဲခြင်းနှင့် အရက်သေစာသောက်စားခြင်းများ များပြားလာကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဃ) စီမံကိန်းစီမံချက်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနည်းလည်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိစေရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း

ကျေးရွာလူထုကငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကာလ ဖော်ထုတ်ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည်။စီမံချက်များသည်မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊သုံးနှစ်ကာလစီမံချက်များအတွက် ကျေးရွာလူထုကငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကာလ ဖော်ထုတ်ဦးစားပေးတန်းစီ ခဲ့ကြသည်။စီမံချက်များသည်မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်ကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော် လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တလျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံချက်များကိုပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ရာတွင် လူထုအင်အားလိုအပ်ပါသည်။

(ခ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြားခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များဦးစားပေး ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲ ရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံ နည်းပညာအကူအညီများ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း					
၂	ကျေးရွာတွင်းလမ်း					
၃	စိုက်ပျိုးရေးအတွက်မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်					
၄	မီးဘေးအန္တရာယ်					
၅	မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်					
၆	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွင်ဝန်ထမ်းလိုအပ်ခြင်း					
၇	အ.မ.က ကျောင်းပရိဘောဂလိုအပ်ခြင်း					

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအားတာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည် အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့ကကျေးရွာ လယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကို လည်းရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများ ရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှုအရည် အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်းလယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာအကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင်တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထား သောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီး ကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာမြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနကတာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကိုကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများ အားစနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့် အတိုင်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင်ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများတက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်;ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့ကမိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာကနဦး သတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များ—ပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့်အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသောအခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည်

(၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကိုပြုစုပြင်ဆင်ပြီးသက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကိုအဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များ—များ၊ ကျေးရွာသူ /သားများပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီအထောက်အပံ့များစသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။မယင်းပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့်အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကိုအောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကို လည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၈	၂၂	၃၀	၃%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၄၆	၃၅	၈၁	၆%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၄၅	၄၇	၉၂	၇%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၇၃	၆၆	၁၃၉	၁၀%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၄၃၆	၄၄၆	၈၈၂	၆၆%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၄၄	၆၆	၁၁၀	၈%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ-၁၃၃၄		**၆၅၂**	**၆၈၂**	**၁၃၃၄**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၃၉		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅ဦး**			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အိမ်ခြေ (၂၃၉)အိမ်ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း ကျား(၆၅၂)ဦး၊ မ(၆၈၂)ဦး၊ စုစုပေါင်း(၁၃၃၄)ဦးရှိပါသည်။ နို့စို့အရွယ် ကလေး၃%၊ ၁နှစ်မှ ၅နှစ်အောက် ၆%၊ ၅နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ ၇%၊ ၉နှစ်အထက်မှ ၁၅နှစ်အထိ ၁၀%၊၁၅နှစ်အထက်မှ(၆၀)နှစ်အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ် ၆၆%၊ ၆၀နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်အို ၈%တို့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူငယ်များမှာ အများအပြားရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှဦးရေ ၅ဦးနှုန်း နေထိုင်ကြပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉၂	၃၈%	၈၆	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၄၅	၁၉%	၄၈	၆၁	လယ်အငှားချနှင့်
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၄%		-	ဝက်မွေးမြူရေး
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၆	ကျောက်တူးအလုပ်သမား
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၁%			ဆန်စက်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	၂	ဆန်စက်အလုပ်သမား
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-		-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၁	တွင်ခုံလုပ်ငန်း အလုပ်သမား
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၂	ဆံပင်ညှပ် အပ်ချုပ်
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၆	၇%			
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၁%		၄၀	ကုန်သည်-၁ဦး
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၄%	၃		ကားပြေးဆွဲ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁	၀.၄%		၄	အငှားကားမောင်းသူ
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၁	မြန်မာ့စီးပွားရေး ဘဏ်ဝန်ထမ်း
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လု ပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၆	မယက စာရေး၁ဦး ရဲဝန်ထမ်း၄ဦး စည်ပင်ဝန်ထမ်း၁ဦး
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၁%	-	၆၀	ပညာရေးမှူး၁ဦး ဆရာ၊မ ၅၈ဦး ဆရာမငှား ၁ဦး
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁	၀. ၄%		၃	ကျန်းမာရေးမှူး၁ဦး သူနာပြု ၁ဦး သားဖွား ၂ဦး
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၇၆	၃၂%		၉	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				-	
	စုစုပေါင်း	**၂၃၉**	-	၁၃၇	**၁၉၅**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၈၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၅၀၀၀	-	၅၀၀၀	-	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၈၀၀၀	၄၀၀၀	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	၅၀၀၀	-	၄၀၀၀	စက်ချုပ်
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာလုပ်ကိုင်သောကျား လုပ်အားခအများဆုံး(၈၀၀၀)ကျပ်နှင့် မ လုပ်အားခ(၅၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပြီး ကျားအနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ(၅၀၀၀)နှင့်မ အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)

ကျပ်ရရှိပါသည်။ သဲကျောက်တိုက်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ကျားအများဆုံးလုပ်အားခ(၅၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်အားခမှာ(၅၀၀၀)ကျပ်ရရှိပါသည်။ ပန်းရံလက်သမားလုပ်ငန်းတွင် ကျားနေ့စားခ(၈၀၀၀)ကျပ်နှင့် မ(၄၀၀၀) ကျပ် ၊ ကျားအနည်းဆုံး(၅၀၀၀)ကျပ်နှင့်မ (၃၀၀၀)ကျပ်ရရှိပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၉၉၇.၄၄	သင့်	မရ	မရှိပါ
ယာမြေ /တောင်ယာ				
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၄	သင့်		
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၁.၁	သင့်		
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	-			
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ မြေ	-			
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	-			
စားကျက်မြေ	-			
ပလပ်မြေ	-			
အခြား	-			
စုစုပေါင်း	**၁၀၀၂.၄၅**			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေလယ်ဧက (၉၉၇.၄၄)ဧကရှိပြီး မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ၎င်းလယ်မြေများအတွက် မိုးရေကိုသာအဓိကအသုံးပြုရပြီး မြို့သစ်ကလေးဆည် ရှိသော်လည်း ဆည်ရေရရှိမှုမရှိပါ။ အိမ်ခြံဥ ယျာဉ် ၁.၁ဧက စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဥ ယျာဉ်ခြံမြေ(၄)ဧကသာ စိုက်ပျိုး ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးသော တောင်သူအများဆုံးဖြစ်ပါသည်။

(၁.၃.၂) ခာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ခာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ခာတ်ငွေ့/ရေနံ)		
အခြား ရင်းမြစ်များ	နည်း	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	နည်း	ခက်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အခြားရင်းမြစ်များဖြစ်သော သဲကျောက်များရရှိမှုမှာ အနည်းငယ်သာရရှိပြီး လက်လှမ်းမှီမှုမှာ ခက်ခဲပါသည်။ အခြားသဘာဝတိရစ္ဆာန်များစိတ်များဖြစ်သာ ကြက်၊ဝက်၊ဘဲ၊နွား၊ ငါးမျိုးစိတ်များရရှိမှုမှာလည်း အနည်းငယ်သာဖြစ်ပြီး လက်လှမ်းမှီမှုခက်ခဲပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကျေးရွာတွင်းရှိ တိရစ္ဆာန်များစိတ်များကိုသာ မွေးမြူလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များရရှိမှုမှာ လည်း နည်းပါးပါသည်။ သစ်အလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း၊ သစ်တောမီးရှို့ခြင်းများကြောင့် သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ လက်လှမ်းမှီမှုမှာ ခက်ခဲပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၄၀၊၅၀ ဧက	၂၀၊၂၅ဧက	၅၊၄ ဧက	-
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊အုတ်၊ပျဉ်	သွပ်၊ပျဉ်၊ပျဉ်ခင်း	သွပ်၊ထရံကာ	သက်ကယ်မိုး၊ကြမ်း၊ ထရံကာ
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်၊ခြွေလှေ့ရိတ်စက်၊ လှည်း၊နွား	ထွန်စက်၊လှည်း၊နွား	လှည်း၊နွား	
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော	ထော်လာဂျီ၊ ဆိုင်ကယ်၊	ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး	ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး	စက်ဘီး

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
ပိုင်ဆိုင်မှု	သုံးဘီး			
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	ဆန်စက်၊ဈေး ရောင်း၊လယ်	ဈေးရောင်း၊လယ်	လယ်၊လယ်အ ငှား	ကျဘမ်း
အိမ်ထောင်စု - ၂၃၉	**၁၂ (၅%)**	**၅၆ (၂၃ %)**	**၇၅(၃၁%)**	**၉၆ (၄၁%)**

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အတင့်(၁)လယ်ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၄၀နှင့် ၅၀ကေ ဖြစ်ပါသည်။ အဆင့်(၁)အိမ်အခြေအနေမှာသွပ်မိုး၊အုတ်တက်၊မှန်ကပ်ဖြစ်ပြီး၊အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ ဆန်စက်လုပ်ငန်း၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း၊ လယ်လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၅%သာရှိပါသည်။ အဆင့်(၄)၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ ကျဗန်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၄၁%)ရှိပါသည်။ အဆင့်(၃) အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်း၊လယ်အငှားနှင့် ကျဗန်းလုပ်ငန်း များကိုသာ အများဆုံး လုပ်ကိုင်ကြပြီး အဆင့်(၃)၏ %မှာ ၃၁%နှင့် အဆင့်(၂)မှာ(၂၃%)ရှိကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၄	၅%	တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စား
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၂၁	၂၇%	တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စား
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၅၀	၆၇%	တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စား

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဆင့်(၃)နှင့် အဆင့်(၄) အိမ်ထောင်စုများသည် တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စား ကျဗန်း လုပ်ငန်းဖြင့်ဖြေရှင်းနေရပါသည်။ ၃လအောက်(၅%)။ ၃လနှင့်၆လ(၂၇%)၊ ၆လမှ ၁၂လအထိ (၆၇)% ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	၁	၁	
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၁		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	-		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၃		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် ကျား ၁ဦး၊ မ ၁ဦးရှိပါသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု (၁)စုရှိပြီး အခြားဒေသသို့ သွားရောက်နေထိုင် လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု (၃)စုရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် ကျား၁ဦးနှင့်မ တစ်ဦးအား မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းမျှ ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းမရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	မြင့်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	ဆည်ရေမရရှိခြင်း၊ မြေဆီလွှာတွင် ဓါတ်မြေဩဇာပိုးသတ်ဆေး အသုံးပြုမှုများခြင်း
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၇	လျှောင်	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၈	မီးဘေး	လတ်	မီးသတ်ကားမရှိခြင်း
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု		
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	သစ်အလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း၊တရားမဝင် သစ်စက်များပေါ်များခြင်း
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	လတ်	မူးယစ်ဆေးဝါးထိုးအပ်မှတစ်ဆင့် ရောဂါပိုး ကူးစက်ခြင်း
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၉	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်လုပ်လက်စား၊ကျဗန်း လုပ်ကိုင်သူများပြားခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု ထိခိုက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြို့သစ်ကလေး ဆည်ရှိသော်လည်း လယ်မြေများသည် ဆည်ရေရရှိမှုမရှိပါ။ မီးဘေးအန္တရာယ်မှာ အလယ်အလတ် အဆင့်ရှိပြီး မီးသတ်ကားမရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောပြုန်းတီးရခြင်းမှာ သစ်အလွန်အကျွံ ခုတ်ခြင်း၊ တောမီးရှို့ခြင်း၊ တရားမဝင်သစ်စက်များ၊များပြားခြင်းကို အရေးယူမှုနည်းပါးခြင်း၊ ကျေးရွာ ပိုင်သစ်တောများမရှိခြင်း၊(CF)အဖွဲ့များ မရှိခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးရပါသည်။ မူးယစ်ဆေး ဝါး ဆေးထိုးအပ်မှတစ်ဆင့် ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ ကူးစက်ခံရကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုခြင်း
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့်	လတ်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	အိမ်ထောင်စု		
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခရေိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	လတ်	ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	ရောင်းသူပေါများခြင်း
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	ဆေးစွဲသူများပြားခြင်း
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိ
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	လတ်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း
၂၀	ကားသမား	လတ်	တရားဝင်လိုင်စင်မရှိခြင်း
၂၁	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်လူငယ်များသည် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုများပြားခြင်း၊ ရောင်းဝယ်သူများပြားခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်မှုမြင့်မားရခြင်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးရခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ဆောင်သောအိမ်ထောင်စု၊လက်လုပ်လက်စားများ(ကျဗန်း)

နှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ထိခိုက်မှုမြင့်မားရခြင်းဖြစ်သည်။ မူးယစ်ဆေးစွဲသူများမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ရောဂါ ရရှိနိုင်သူ မြင့်မားနိုင်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကားလုပ်ငန်း ဖြင့်အသက်မွေးမှုများသည်၊တရားဝင်အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်မရခြင်း၊ပဋိပက္ခများ မကြာခဏဖြစ်ပွားခြင်း ကြောင့် ထိခိုက်မှု၊အလယ်၊အလတ်မရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ဖြဟ္မစိုရ်	၂				သာရေး/နာရေး	၄	၆
၂	အရံမီးသတ်	၂				မီးဘေးကာကွယ်ရေး	၄	၇
၃	မိခင်နှင့်ကလေး	၂		၁၀		လူမှုရေး	၄	၇
၄	ပြည်သူ့စစ်	၂				လုံခြုံရေး	၄	၇
၅	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂/၃		၁၀		လူမှုရေး	၄	၇
၆	ပန်းပျိုးသူတို့ တွဲလက်များ	၃	၁၀	၄၀		ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့	၄	၇
၇								
၈								
၉								
၁၀								

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄)	ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်
(၅)	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆)	ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။
(၇)	သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။
(၈)	ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။	။ ကျေးရွာတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများမှာ ဖြဟ္မစိုရ်၊အရံမီးသတ်၊ ပြည်သူ့စစ်၊မိခင်နှင့်ကလေး၊အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာ၏ သာရေးနာရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်း၊မီးဘေးကာကွယ်ရေး၊ကျေးရွာ၏ လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

.၁.၂)	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	**အမည်**	**အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)**	**အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်**
၁			
၂			
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁)	ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
(၂)	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
(၃)	အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
(၄)	ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
(၅)	ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
(၆)	ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
(၇)	ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။	။ ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမရှိပါ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၄၀	၅၉%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ကေအောက်	၃	၁%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ကေမှ ၅ ကေထိ	၃၀	၁၃%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ကေမှ ၁၂.၅ ကေ ကြား	၄၇	၁၉%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ကေ အထက်	၁၉	၈%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၂၃၉**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အိမ်ထောင်စု ၂၃၉စုရှိသော်လည်း မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၄၀စုဖြစ်ပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၅၉%၊ ၂.၅ကေအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူမှာ ၁%၊၂.၅ကေနှင့်၅ကေအထိ တောင်သူငယ်မှာ ၃၀%၊၅ကေမှ ၁၂.၅ကေကြား အလယ်အလတ်စားတောင်သူမှာ ၁၉%၊ ၁၂ကေအထက် တောင်သူအကြီးစားမှာ ၈%သာရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ကေ	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	အစိုးရ	၁၀၇၂.၁၁		မရှိ
၂	ရေလွှဲဆည်	ပုဂ္ဂလိက			
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-			
၄	အဝီစိတွင်း	-			
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	-			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	-			
၇	ချောင်းရေ	-			

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေအရင်းအမြစ် ရေသောက်ရေသွင်း ဧရိယာနှင့် ပတ်သက်၍ မြို့သစ်ကလေးဆည်ရှိသော်လည်း ရေမရရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် မိုးရေကိုသာ အားထားရပါသည်။ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်များနှင့် မနီးစပ်သဖြင့် မိုးရာသီမှသာ စပါးတစ်သီးစားသာရရှိနိုင်ပါသည်။ ရေလွှဲ ဆည်တည်ရှိရာ လယ်မီးကျေးရွာမှ စပြီး နမ္မားကြီးမြို့သစ်ကလေးနှင့် မြေနုကျေးရွာ စုစုပေါင်း ရေသောက်ဧကမှာ ၁၀၇၂.၁၁ဧကရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၉၉၇.၄၄	တင်း	၅၀	၈၀	၆၅	ဇွန်	အောက်တိုဘာ	မြင့်	လတ်	
မြေပဲ	၂၀	တင်း	-၆၀	-၈၅	-၆၇.၅	ဒီဇင်ဘာ	ဧပြီ	မြင့်	လတ်	
ပဲပုတ်	၁၀	တင်း	၁၅	၂၀	၁၇.၅	ဒီဇင်ဘာ	ဧပြီ	မြင့်	လတ်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်လယ်ယာစိုက်ဧက စုစုပေါင်း ၉၉၇.၄၄ဧက ရှိပြီ အများဆုံး ၈၀တင်းနှင့် အနည်းဆုံး ၅၀တင်း ထွက်ရှိပါသည်။ ဓါတ်မြေသြဇာ၊မျိုးစပါး၊ လိုအပ်ချက်များမြင့်မား ပါသည်။ ကျေးရွာရှိတောင်သူများသည် လယ်လုပ်ငန်းပြီး မြေပဲနှင့်ပဲပုတ်ကိုလည်း စိုက်ပျိုးလျှက်ရှိ

ကြောင်း တွေ့ရှိသည်။ လယ်စိုက်ပျိုးစရိတ်များ မြင့်မားပြီးအမြတ်ရရှိမှုသည် အလယ်အလတ်အဆင့်သာရရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်	၁	-	-	-	-		
လက်တွန်းထွန်စက်	၅၀					၄၉	
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၄					၉၅	
ရေစုပ်စက်							
ခြေနင်းရေတင်စက်	-						
မြက်ရိတ်စက်	-						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာနှင့်ပတ်သက်၍ ထွန်စက်အနေနှင့် တစ်လုံးသာရှိပြီး လက်တွန်းထွန်စက်အလုံး ၅၀ ရှိသော်လည်း ကျန်ရှိနေသော တောင်သူ ၄၉ဦးမှာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေရကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ လယ်သိမ်းချိန်အနေဖြင့် ခြွေလှေ့စက်မှာ ၄လုံးသာရှိပြီး ကျန်ရှိနေသော လယ်သမားများအနေဖြင့် ခြွေလှေ့စက်များ လိုအပ်နေသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	
ရေရင်းမြစ်	မြို့သစ်ကလေးဆည်ရှိခြင်း
သဘာ၀မြေဆွေး၊	ဈေးနှုန်းမြင့်မားစွာ ဝယ်ယူရခြင်း၊ကျေးရွာရှိကုန်သည်ပွဲစားများမှ ရောင်းချခြင်း

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	ဈေးနှုန်းမြင့်မားစွာ ဝယ်ယူရခြင်း၊ကျေးရွာရှိကုန်သည်ပွဲစားများမှ ရောင်းချခြင်း
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်နှင့်သမဦးစီးဌာနမှ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	နည်းပညာဟောပြောပွဲများကို စိုက်ပျိုးဟောပြောပို့ချခြင်း
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ကုန်သည်ပွဲစားများမှ ရောင်းချ၊ဝယ်ယူခြင်း။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	စပါးပေါ်ချိန်တွင် ဈေးနှုန်းနည်းပါးစွာရောင်းချရခြင်း၊ကုန်သည်ပွဲစားများမှ ဈေးနှိမ်ဝယ်ယူခြင်း။
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာ၊ဓါတုပိုးသတ်ဆေး၊ ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ နည်းပညာအုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ သွင်းအားစုဈေးကွက်နှင့် ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်၊ကုန်သွယ်မှုများကို လယ်သမားများနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများမှ ညှိနိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ တိုးတက် လာမည်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	မြေလွတ်၊မြေရိုင်းမရှိပါ။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	ဓါတ်မြေဩဇာအများအပြားအသုံးပြုရခြင်း
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	ကြိုရောင်းစနစ်ကို အသုံးပြုရခြင်း
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	ကုန်သည်ပွဲစားများမှ ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်စွာဝယ်ယူရခြင်း၊
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများကိုသာ အသုံးပြုခြင်း။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	ဆည်ရှိသော်လည်းရေရရှိမှုမရှိခြင်း
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲရခြင်း။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ကုန်သည်ပွဲစားများမှ ရွာသို့လာရောက်ဝယ်ယူခြင်း
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မိရိုးဖလာလယ်ယာလုပ်ငန်းသာလုပ်ကိုင်ခြင်း
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမှာ မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိခြင်း၊ မြေဆီသြဇာ အနေဖြင့် ဓါတ်မြေသြဇာအများအပြား အသုံးပြုရခြင်း၊ ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိရန်အတွက် စပါးများကို ကြိုရောင်းစနစ်ဖြင့် အသုံးပြုရခြင်း၊ လုပ်သားရှားပါးမှုကြောင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများကို အသုံးပြုရခြင်း၊လုပ်သားရှားပါးမှုကြောင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများကို အသုံးပြုရခြင်း၊ ဆည်ရှိသော်လည်း ရေရရှိမှုမရှိသဖြင့် သဘာဝမိုးရေကိုသာ အသုံးပြုရခြင်း၊ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှုမှာလည်း ကုန်သည်ပွဲစားများမှ ရွာသို့ လာရောက်ဝယ်ယူမှုသာ ရောင်းချရခြင်း၊ နည်းပညာအကူအညီနှင့်ပတ်သက်၍ မိရိုးဖလာလယ်ယာလုပ်ငန်း သာ လုပ်ကိုင်ခြင်းများကိုသာ လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၉၉	၁၂၀	
နို့စားနွား			
မြင်း			
ကျွဲ	-	-	
မြည်း	-	-	
လား	-	-	
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၂၃	၁၁၄	
ကြက်	၁၉	၃၈၀	
ဘဲ	၁	၉	
နွားနောက်	-	-	

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
အခြား	-	-	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	-		
ပုဇွန်ကန်	-		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-		
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	
ရေရရှိမှု	
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	-
ချေးငွေ	-
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	-
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	-

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သော အိမ်ထောင်စုမရှိပါ။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ဈေးကွက်ရရှိနိုင်မှု	
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	-
ဈေးကွက်ရရှိနိုင်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	-	၆		
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၂			
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး	-			
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း				
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	-	၁		တွင်ခုံလုပ်ငန်း
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)		၂	-	
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၁၈	၄၀	-	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၂	၄	၃	
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)	-	၁	-	
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော	-	-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	-	၆	-	
၁၃	ပညာရေး	၂	၆၀	-	
၁၄	ကျန်းမာရေး	၁	၃	-	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သောလုပ်ငန်းများ	၇၆	၉		
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၁၀၁	၁၃၂	၃	

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
လုပ်သားအင်အားရှိ	
ကျေးရွာအရှေ့အနောက်ဘက်တွင် သစ်တောရှိ	

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ဇယား(၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ငွေကြေးအရင်းအနှီးထုတ်ပေးမည့် အဖွဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မရှိခြင်း	
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
		အရေအတွက်	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၆၆	၃၂	၃၄	၆၆	၃၂	၃၃	၆၅	-	၁	၁
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	၁၁၈	၁၀၁	၉၇	၁၉၈	၁၀၁	၉၆	၁၉၇		၁	၁
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-	၄		၄						
	၆ လ အထိ	-	၂၅	၁၇	၄၂						
	၁၂ လ အထိ	-	၂၂	၅၅	၇၇						
	၁၂ လ အထက်	-	၅၀	၂၅	၇၅					၁	

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း -

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက် အရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၆၆စုဖြစ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိ လူဦးရေမှာ ၁၉၇ဦး မှာ ပြည်တွင်းဖြစ်ပြီး ကျန်၁ဦးမှာ ပြည်ပဖြစ်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ ရှိရပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုစုပေါင်းမှာ ၁၁၈စုထဲမှ တစ်ချို့က ၂ဦး တစ်ချို့မှ ၃ဦး စသည်တို့ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၁၉၈
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန်အတွက် ဖားကန့်၊မန္တလေး၊မိုးညှင်း၊ဟိုပင်မြို့သို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေသော လူဦးရေ ၁၉၈ဦးရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ တချို့မှာ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊တချို့မှာ စစ်မှုတာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊တချို့မှာ စီးပွားရေးအခြေအနေအရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၆	၁၃%	√		
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	- ဘဏ်			-	-	-

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ ၁၆ခုဖြစ်ပြီး လူကြုံဖြင့်သာပြန်ပို့ရပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၁၃%ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ကျေးရွာတွင်း	ဟိုပင်(၅)မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကတ္တရာလမ်း၊ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီး	ကတ္တရာလမ်း ထော်လာဂျီ၊ဆိုင်ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	စားသုံးကုန်	စားသုံးကုန်၊ဆန်၊စပါး၊ပဲအမျိုး မျိုး
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း	သွပ်မိုး၊အုတ်တကက်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှုမှာ ကျေးရွာတွင်း၌ နံနက်ဈေးအဖြစ် စားသုံးကုန်၊အဝတ်အထည်နှင့် ရာသီအလိုက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးစုံ ရရှိနိုင်ပါသည်။ အကြီးစားဈေးကွက် အနေဖြင့် ကျေးရွာမှ (၅)မိုင်ဝေးသော ဟိုပင်သို့ ထော်လာဂျီ၊သုံးဘီး၊ဆိုင်ကယ်တို့ဖြင့် သွားရောက်ရောင်းချ ဝယ်ယူ ရပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	**ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား**	**ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ**	**အတိုးနှုန်း (လ)**	**အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု**	**ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ**
အစိုးရဘဏ်(စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ သမချေး ငွေ)	စိုက်ပျိုးစရိတ်	၆လ	၁ကျပ် ၅၀ပြား	ပုံစံ(၇)	ပုံစံ(၇) မရှိခြင်း
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	-	-	-	-	-
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု /ငွေချေးအစီအစဉ်	စိုက်ပျိုးစရိတ်(သမ)	၆လ	၁ကျပ် ၅၀ပြား	ပုံစံ(၇)	ပုံစံ(၇)မရှိခြင်း
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်	စားဝတ်နေရေး	အရစ်ကျ	၃ကျပ်	ရွှေ	ရွှေမရှိခြင်း၊စာချုပ်စာတန်း
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ					-
အခြား	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးစရိတ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးဧရိယာအလိုက် ပုံစံ (၇)ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် ၁ကျပ် ၅၀ပြား ပေးဆောင်ရပြီး ထုတ်ချေးကာလမှာ ၆လသာလျှင် ပြန်လည် ပေးဆပ်ရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်

အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	ဓါတ်မြေသြဇာ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ဓါတ်မြေသြဇာ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	ဓါတုဆေးဝါးသုံးစွဲမှုများခြင်း
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	မိုးရေကိုသာ အသုံးပြုရခြင်း
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	လျှော့တိုက်ငါးဖမ်းခြင်း၊ဆေးခတ်ခြင်း
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	ဖမ်းဆီးမှုများခြင်း
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စနစ်တကျစွန့်ပစ်မှုမရှိခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် လယ်သမားများသည် ဓါတ်မြေသြဇာ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ဓါတုဆေးဝါးသုံးစွဲမှုများခြင်း၊မိုးရေကိုသာအသုံးပြုရခြင်းများကြောင့် မြေဆီသြဇာများခမ်းခြောက်မှုမှာ အမြင့်ဆုံးအနေအထားကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။တိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်းလျှော့တိုက်ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် ဆေးခတ် ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းမရှိ ဖမ်းဆီးပစ်ခတ်ခြင်းများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အနေဖြင့် ၎င်းစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စနစ်တကျမရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းအမြင့်ဆုံးအနေအထားတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၁	၈	၉	၀.၈%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၈	၆	၁၄	၁.၂%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၇၅	၁၀၂	၁၇၇	၁၆%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၁၅	၂၀၆	၄၂၁	၃၇%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၃၅	၁၁၂	၂၄၇	၂၂%

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅၈	၅၆	၁၁၄	၁၀%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၁	၈၈	၁၄၉	၁၃%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၅၅၃**	**၅၇၈**	**၁၁၃၁**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ပညာရေးပြီးမြောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ စာမတတ်သူဦးရေမှာ ၀.၈%၊ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေးမှာ ၁.၂%၊မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ၁၆%၊မူလတန်း ပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ၃၇%၊အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ၂၂%၊အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေမှာ ၁၀%နှင့်တက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ ကျေးရွာလူဦးရေ၏ ၁၃%ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၅၁	၄၈	၉၉	၃၁%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၅၀	၄၈	၉၈	၃၁%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၃၀	၂၇	၅၇	၁၈%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၃၃	၃၂	၆၅	၂၀%

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ပညာရေးအဆင့်နှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိပညာသင်ကြားနေသော ကျောင်းတက်နှုန်းမှာ မူလတန်း(၅.၉)နှစ်မှာ ၃၁%၊(၁၀-၁၄)နှစ်အလယ်တန်းပညာရေးမှာ ၃၁%၊(၁၅-၁၆ကြား) အထက်တန်းပညာရေးမှာ ၁၈%နှင့် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား/သူမှာ ၂၀% ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရ ပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	အထက်တန်းကျောင်း
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ကျေးရွာအတွင်း	ကျေးရွာအတွင်း
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်-စက်ဘီး	ခြေလျင်-စက်ဘီး၊ဆိုင်ကယ်
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	ပင်မဆောင်(၁)ထပ် ၈၀'×၂၄'×၁၄'	ပင်မဆောင်(၂)ထပ် ၁၆၄'×၂၈'×၂၇'
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ	သွပ်မိုး၊ပျဉ်၊အုတ်၊ကွန်ကရစ်၊ပျဉ်း
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလော က်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ	မရှိ လုံလောက်(ကောင်းမွန်)	မရှိ လုံလောက်(ကောင်းမွန်)

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အထက်တန်းကျောင်း		
အခြေအနေ						
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	ကြက်သားဆန်ပြုတ် ၁လ-၁ကြိမ်			-		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်		၃		၂	၁၈	၂၀
ကျေးရွာခန့်	-					

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းဆောင် ဝန်ဆောင်မှုများအနေဖြင့် အထက်တန်းကျောင်းဆောင်မှာ ပင်မဆောင်အနေဖြင့် ၂ထပ်၊သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာ၊အုတ်တက်၊ကွန်ကရစ်ခင်းဖြစ်ပြီး ၁၆၄'×၂၈'×၂၇' ဖြစ်ပါသည်။ မူလတန်းအဆောင်မှာ သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ ၁ထပ်ဆောင်ဖြစ်ပြီး ၈၀'×၂၀'×၁၄' ရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများမှာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျောင်းတွင်းအဟာရအနေဖြင့် မူလတန်းကလေးငယ်များ အား ကြက်သားဆန်ပြုတ်ကို ၁လတစ်ကြိမ်သာ တိုက်ကျွေးနိုင်ပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဆရာ/မနှင့်ပတ်သက်၍ မူလတန်းတွင် ၃ဦးသာရှိပြီး အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းတွင် ကျား၂ဦး မ ၁၈ဦးသာ ရှိသောကြောင့် ဆရာ/မ အင်အားမလုံလောက်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	ထက်-လယ်-မူ စုစုပေါင်း ၂၃ယောက်
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၃၂:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိပါ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိပါ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	မရှိပါ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ပညာရေးအနေဖြင့် အခက်အခဲများမှာ အထက်တန်းကျောင်းဖြစ်

သော်လည်း ဆရာ/မဦးရေမှာ ၂၁ဦးသာရှိပြီး ကျောင်းသားဦးရေမှာ ၆၈၁ရှိသောကြောင့် ဆရာတပည့် အချိုးအဖြစ် ၃၂:၁သာရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤကျောင်းသို့ အနီးအပါးကျေးရွာများဖြစ်ကြသော မြေနု၊အာလံ ဘိုလ်၊မြင်သာ၊နမ္မားကြီး၊လယ်မီး၊မြို့သာယာနှင့်အင်းလေးကျေးရွာများမှ ကလေးများပါ လာရောက်ပညာသင် ကြားရကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		√		မိုးတွင်းကာလတွင် ဖြစ်တတ်ခြင်း
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		
၃	ငှက်ဖျား		√		ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွင် ငှက်ဖ ေ◌ာ◌ားဆေးအခမဲ့ရရှိခြင်း
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ		√		
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	√			မူးယစ်ဆေးဝါးထိုးနှံမှုများခြင်းကြောင့်
၆	တီဘီ		√		
၇	ဆီးချို		√		သက်ကြီးရွယ်အိုများသာ ဖြစ်တတ်ခြင်း
၈	သွေးတိုး		√		
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု		√		
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		√		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ ကျေးရွာတွင် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အခြားရောဂါများအနေဖြင့် ပျံ့နှံ့မှု ဖြစ်ပွားမှု နိမ့်သော်လည်း HIV-AIDS လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါမှာလူငယ်များအနေဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု၊ထိုးနှံမှုများခြင်းကြောင့် အမြင့်ဆုံးအခြေအနေကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	**ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ**	**ရှိ**	**မရှိ**	**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		၁လတစ်ကြိမ်
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		၁လတစ်ကြိမ်
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		၁လတစ်ကြိမ်
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		ကိုယ်ဝန်ဆောင်များကို မေးခိုင်ကာကွယ်ဆေး၊ လစဉ်ဆေးထိုးခြင်းရှိပါသည်။
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		ကလေးငယ်များအား လစဉ်ဆေးထိုးခြင်း
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု			
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		လစဉ်ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှ အဟာရမှတ်တမ်းယူမှုနှင့် ကလေးငယ်၏ အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်ရယူပါသည်။
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		စာသင်ကျောင်းများတွင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော ၁၂လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အဆုတ်ရောဂါ၊ဆုံဆို့ကြက်ညှာ၊မေးခိုင်နှင့်အသဲရောင်အသားဝါ၊ပိုလီယိုရောဂါ၊မေးခိုင်(ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း) ဝက်သက်ရောဂါ၊အဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊အလေးချိန်၊လက်မောင်းပတ်)အဟာရပညာပေးအစီအစဉ်များကို လစဉ်လတိုင်း ၁လတစ်ကြိမ်ဆောင်ရွက်မှုရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	**ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)**	**အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)**	**ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ**	**ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)**	**မှတ်ချက်**
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး	ကျေးရွာအတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှုး-သားဖွားဆရာမ - ၁	မရှိ	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဌာန			အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-		
တိုက်နယ် ဆေးရုံ		မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မလုံလောက်ပါ	
မြို့နယ် ဆေးရုံ	ဟိုပင်သို့ ၆မိုင်နှင့် မိုးညှင်းသို့ ၁၅မိုင်		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	-	
ဆေးဆိုင်	ကျေးရွာတွင်း ၁မိုင်	-	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ	လက်လှမ်းမှီမှု-- ဆေးဝါး-- သိုလှောင်ပုံစနစ်-- အအေးခန်းစနစ်--	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာအတွင်း ဆေးပေးခန်းတစ်ခုရှိသော်လည်း အာလံဘိုလ်၊မြင်သာ၊မြေနုနှင့် မြို့သစ်ကလေး ၃ရွာအုပ်စုတွင် ဆေးပေးခန်း တစ်ခုသာရှိပြီး ကျန်းမာရေးဆရာမမှာလည်း ၁ဦးသာရှိသောကြောင့် ရွာသားများအနေဖြင့် အရေးပေါ်ဖြစ်လာခဲ့ပါလျှင် ကျေးရွာနှင့် ဖမိုင်ခန့်ဝေးသော ဟိုပင်မြို့သို့ လည်းကောင်း၊ ကျေးရွာနှင့် ၁၅မိုင်ဝေးသော မိုးညှင်းတိုက်နယ်ဆေးရုံသို့လည်းသွားရောက်ကုသမှုခံယူရသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၂၁	ကောင်း	√	√	√	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၁၈ဂ	ကောင်း	√	√	√	
ကန်	-					
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	-					
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	-					
အခြား	-					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေနှင့်ပတ်သက်၍ နွေ၊မိုး၊ဆောင်း၊၃ရာသီလုံးသုံးစွဲနိုင်သော တွင်းရေ (၂၁)တွင်းနှင့် အဝီစိတွင်း၊တုံကင်အနေဖြင့် ၁၈ဂခု ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ သောက်သုံးရေနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသုံးစွဲရသော်လည်း ရေသန့်၏ သတ်မှတ်စံချိန် ပြည့်မှီမှုမရှိသောကြောင့် ရေသန့်များကို သုံးစွဲနိုင်ရန် သန့်စင်စက်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	**သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု**	**ရှင်းလင်းချက်**
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၀၄	အဆင့် ၁၊၂၊၃တွင်သာသုံးစွဲပါသည်။
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ	၃၅	အဆင့်၄တွင်သာ သုံးစွဲပါသည်။
တောထိုင်	-	
စုစုပေါင်း	၂၃၉	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုနှင့် ကျန်းမာရေးအထောက်အကူအတွက် ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ (၂၀၄)အိမ်ဖြစ်ပြီး အဆင့်၄ အဖြစ် မြေပေါ်အိမ်သာသုံးစွဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ ၃၅ အိမ်သာရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	√		အမျိုးသမီးရေးရာ၊မိခင်နှင့်ကလေး အဖွဲ့တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဦးဆောင်တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခြင်း
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	√	-	ကျေးရွာရှိ ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများ ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခြင်း
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု	√		လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်း အမျိုးသမီးများ သံသယဖြစ်ဖွယ်တိုင်ကြားမှု() ကြိမ် ရှိပါသည်။
၅	အခြား (ရှိလျှင်)		√	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရလူငယ်လူရွယ်သည် အမျိုးသမီးရေးရာ ဥ ပဒေနှင့် တရားမျှတမှု လူထုအသိအမြင် ရှိပါ သည်။

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင ကျေးရွာခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးတက်ကြွစွာပါဝင်မှု၊ ခေါင်းဆောင်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ၊ အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု(သို့) တိုင်ကြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး			√	
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ဆိုး			√	
အခြား						

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ ရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး အသုံးပြုရသော်လည်း မိုးတွင်းရာသီများမှာ အလွန်ဆိုးရွားပါသည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်းအနေဖြင့် ရွာ၏အနောက် ၁မိုင် ၄ဖာလုံအကွာ မြို့သာယာရွာနှင့်ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မြေသ ာ းကျောက်ကြမ်းသာဖြစ်သဖြင့် မိုးတွင်းကာလ သွားလာမှုမှာ အလွန်ခက်ခဲပါသည်။ ရွာ၏ အရှေ့မြောက်ဘက် တွင်ရှိသော မြေနုကျေးရွာနှင့်ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး (၁၆)ဖာလုံသာရှိပြီး အကောင်းကြီး မဟုတ်ဘဲ အသင့်အတင့်သာရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-				
ကွန်ကရစ်တံတား	၃'×၁၈'×၃'	ကောင်း	၂၀၁၆-၂၀၁၇	-	√
ကြိုးတံတား	-				
ရေပြွန်	-				
အခြား	-				

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် တံတားတည်ရှိမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကွန်ကရစ်တံတားအဖြစ် ၃'×၁၈'×၃' အရွယ်အစားရှိတံတား(၃)စင်းကို ၂၀၁၆-၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး အုတ်တက်ပျဉ်ခင်းအနေဖြင့် ၁၅စင်း ရှိ၍ ကျေးရွာတွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး သုံးစွဲရသော်ကြောင့် ပြုပြင်ရန်လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ရေပြွန်အနေဖြင့် ၃ခုရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-			
အခြား	-			

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရေကြောင်းသွားလာ အသုံးပြုမှုမရှိပါ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၆၂	၂၆၆	၃/၁၆	၁၉	-	၉၆

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍

စက်ဘီး(၆၂)စီး၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၂၆၆)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်(၃)စီး၊ ထော်လာဂျီ(၁၆)စီး၊ကား(၁၉)စီး နှင့် နွားလှည်း(၉၆)စီးရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၁၂၉	သင့်	
ဆိုလာစနစ်	၈၇	သင့်	
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၃		
လေစွမ်းအင်	-		
ဇီဝလောင်စာ	-		
အခြား	၃၀		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မဟာဓါတ်အားလိုင်းသုံးစွဲနိုင် သော အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၂၉)အိမ်ရှိပြီး ဆိုလာစနစ်ဖြင့် သုံးစွဲသောအိမ်ထောင်စုမှာ(၈၇) အိမ်နှင့်အခြားလောင်စာ သုံးစွဲမှုမှာ အိမ်ထောင်စု(၃၀)ရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၄၆၇	၄၁	၁၅၆	၉၈	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာအခြေ အနေနှင့်ပတ်သက်၍ ဖုန်း(၄၆၇)လုံး၊ရေဒီယို (၄၁)လုံး၊တီဗွီ(၁၅၆)လုံးနှင့် ဂြိုလ်တုစလောင်း(၉၈)လုံးတို့ တပ်ဆင်အသုံးပြုထားကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄)ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	မရှိ
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အား လက်လှမ်းမီမှု	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအနေဖြင့် အပန်းဖြေနိုင်သည့် နေရာများအား လက်လှမ်းမှီမှုမရှိပါ။လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှုအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် လည်းအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။အားကစားပစ္စည်းများလက်လှမ်းမှီမှုမှာမရှိပါ။ရိုးရာယဉ်ကျေးယူထိန်းသိမ်း ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လူငယ်များအနေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတီးဝိုင်းနှင့် နွေရာသီ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများကို လူငယ်များမှ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေကြသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။စာကြည့်တိုက်နှင့်အင်တာနက်များ လက်လှမ်းမှီမှုမှာလည်း အသင့်အတင့်ရှိကြသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ကျေးရွာမှ ၅မိုင်ကွာဝေး
အခြား	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာအဆောက် အဦးများအားလက်လှမ်းမှီမှု၊အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု၊လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်

လျှော့ချရေးအစီအစဉ်များမရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ရဲစခန်းများအားလက်လှမ်းမှီမှုမှာ ကျေးရွာမှ(၅)မိုင်ကွာဝေးသော ဟိုပင်ရဲစခန်းကိုသာ အားထားရကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	၂	၂	၁	နိမ့်

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဤကျေးရွာတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေမှာ လူကုန်ကူးမှု၊ ခိုးမှုတို့မှာ သာမန်မှုသာတွေ့ရပြီး မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုမှာ စိုးရိမ်ရသောအခြေအနေရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**မီးဘေး**					
	• မီးဘေးအန္တရာယ်	• ပေါ့ဆမှုကြောင့် မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားရခြင်း၊ပူပြင်းခြောက်သွေ့သောရာသီတွင် လောင်စာဆီများကို ပေါ့ပေါ့ဆဆထားရှိခြင်း၊လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းများမှ မီးကြိုးများသေချာမှုမရှိခြင်း	• မီးလောင်မှုမဖြစ်ပွားစေရန် ကျေးရွာသူ/သားများမှ သုံးစွဲသောမီးများ စနစ်တကျရှိခြင်း • လောင်စာဆီများကို အိမ်တွင်း၌ ထားရှိခြင်းကို မပြုလုပ်ခြင်း။	• မီးသတ်ကားများ ကျေးရွာအတွင်း အလွယ်တကူ မရှိခြင်း • ကျေးရွာအနေဖြင့် မီးသတ်ကားများ ဝယ်ယူနိုင်လောက်သော ငွေအင်အားမလုံလောက်ခြင်း	• ကျေးရွာအတွင်း မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားပါက အမြန်ဆုံး ငြိမ်းသတ်နိုင်ရန် မီးသတ်ရေပုံး၊သဲပုံးများနှင့်မီးချိတ်၊မီးကပ်များကို အရန်သင့်ထားရှိနိုင်ခြင်း • မီးလောင်လွယ်သောလောင်စာများကို အတတ်နိုင်ဆုံးထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊ကျေးရွာတွင်းရှိ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း ရေတိုင်ကီများ၊ရေကန်များတွင်	- ကျေးရွာအတွင်းမီးလောင်မှုဖြစ်ပွားပါက အမြန်ဆုံးငြိမ်းသတ်နိုင်ရန် မီးသတ်ကားတစ်စီး အရန်သင့်ထားရှိထားနိုင်ရန်နှင့် မီးသတ်ရေကန်တွင်ရေများ အရန်သင့်ဖြည့်ထားနိုင်ရန် - ကျေးရွာတွင်းမီးလောင်လွယ်သော လောင်စာဆီများကို စနစ်တကျထားရှိကြရန်၊ လျှပ်စစ်သုံးစွဲသူများအနေဖြင့် အသုံးပြုပြီးတိုင်း စနစ်တကျအသုံးပြုရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					ရေများအချိန်ပြည့် ဖြည့်တင်းထားရှိခြင်း	
၂	**မူးယစ်အန္တရာယ်**					
	• မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု များပြားရ ခြင်း	• ကျေးရွာအတွင်း၌ မူးယစ်ဆေးဝါးကို အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်မှုကို သက်ဆိုင်ရာဌာန များမှ ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်မှုမရှိခြင်း	• ကျေးရွာတွင်း၌ မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်မှုကို ကျေးရွာသူ/သား များနှင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့စည်းများမှ စုပေါင်း၍ တိုက်ဖျက်နိုင်ခြင်း	• သက်ဆိုင်ရာများ မှ တိုက်ဖျက် သော်လည်း ရောင်းဝယ်သူ များအားသတင်း ပေးသူများ ရှိနေခြင်း • ရောင်းဝယ်သူ များအား ဖမ်းဆီး မိသော်လည်း ထိရောက်စွာ အရေးယူခြင်းမရှိဘဲ မကြာအတင် ပြန်လည်လွတ် မြောက်လာခြင်း	• ကျေးရွာအတွင်း အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ် နေသော လူငယ်များ အား အလုပ်အကိုင် ရှာဖွေပေးခြင်း၊မူး ယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်၍ အသိ ပညာပေးဟောပြော ပွဲများ ကျေးရွာတွင်း ၌ မကြာမကြာပြု လုပ်ပေးခြင်း • လူငယ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အားကစားပွဲများ တွင်လည်း လူငယ် များပါဝင်နိုင်စေ ခြင်း	○ ရောင်းဝယ်သူများအား ထိရောက်စွာ အရေးယူ နိုင်မည့်ဌာန တစ်ခုချ မှတ်ပေးခြင်း ○ သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ ရောင်းဝယ်မှုများကို ထိရောက်စွာ အရေးယူ ပေးနိုင်ရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၃	**စိုက်ပျိုးရေး**					
	• စိုက်ပျိုးမှု ကျဆင်းရခြင်း	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များမရှိခြင်း • ဓါတ်မြေဩဇာ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရန် စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာများကိုအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကို လျော့ချပြီး အသင့်တင့်သာသုံးစွဲမှုပြုခြင်း • စိုက်ပျိုးရာသီတွင် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ဆည်၊ မြောင်း၊ကန်၊ချောင်းများကို တူးဖော်	• စိုက်ပျိုးရာသီရောက်ရှိသော်လည်း ဆည်၊ မြောင်း၊ကန်၊ ချောင်းများမရှိခြင်းကြောင့် ရေအလွယ်အတူ ရရှိမှုမရှိခြင်း • ဓါတ်မြေဩဇာများကို ဈေးနှုန်းကြီးမြှင့်စွာ ဝယ်ယူရခြင်း၊ • စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကို မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးနည်းဖြင့်သာ	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိစေရန် စိုက်ရှင်းရုံးများမှ အရည်အသွေးမှီမျိုးသန့်များကို ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ချမှတ်ပေးနိုင်ရန်၊ ဓါတ်မြေဩဇာများကို အသင့်အတင့် သုံးစွဲမှုပြုရန်၊ ဆည်မြောင်းကန် ချောငမျိုးကောင်းမျိုးသန့် များရရှိစေရန် စိုက် ရှင်းရုံးများမှ အရည်အသွေးမှီမျိုးသန့်များကို ဈေးနှုန်း	–စိုက်ပျိုးပညာရှင်များနှင့် ဆက်စပ်ပြီး အရည်အသွေးမြင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို ရရှိရန် ညွှန်ကြားပြီး မိမိ၏ စိုက်ခင်းများကို ဂရုစိုက်ရပါမည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
			နိုင်ခြင်း	စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း	မှန်ကန်စွာဖြင့် ချမှတ်ပေးနိုင်ရန်၊ ဓါတ်မြေသြဇာများ ကို အသင့်အတင့် သုံးစွဲမှုပြုရန်၊ ဆည်မြောင်းကန် ချောင‌မျိုးကောင်းမျိုး သန့် များရရှိစေရန် စိုက် ရှင်းရုံးများမှ အရည်အသွေးမှီမျိုး သန့်များကို ဈေးနှုန်း မှန်ကန်စွာဖြင့် ချမှတ်ပေးနိုင်ရန်၊ ဓါတ်မြေသြဇာများ ကို အသင့်အတင့် သုံးစွဲမှုပြုရန်၊ ဆည်မြောင်းကန် ချောင‌မျိုးကောင်းမျိုး သန့် များရရှိစေရန် စိုက် ရှင်းရုံးများမှ	

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					အရည်အသွေးမှီမျိုးသန့်များကို ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ချမှတ်ပေးနိုင်ရန်၊ ဓါတ်မြေဩဇာများကို အသင့်အတင့်သုံးစွဲမှုပြုရန်၊ ဆည်မြောင်းကန်ချောငမျိုးကောင်းမျိုးသန့် များရရှိစေရန်စိုက် ရှင်းရုံးများမှ အရည်အသွေးမှီမျိုးသန့်များကို ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ချမှတ်ပေးနိုင်ရန်၊ ဓါတ်မြေဩဇာများကို အသင့်အတင့်သုံးစွဲမှုပြုရန်၊ ဆည်၊ မြောင်း၊ကန်၊ချောင်းများကို ရေရောက်ရှိ	

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					နိုင်စေရန် စုပေါင်း ရှင်းလင်းထားခြင်း	
	လမ်း					
၄ ၅	• ကျေးရွာခြင်းဆက် လမ်းများ မိုးရာသီ၌ အသုံးပြုရန်ခက်ခဲခြင်း • ကျေးရွာတွင်းလမ်းမကောင်းခြင်း	• မြေသားလမ်းဖြစ်နေခြင်း၊ကျေးရွာမှ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ကားကြီးများဖြတ်သန်းသွားလာခြင်း	ကျေးရွာတွင်းရှိ ရွာသူရွာသားများ စုပေါင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနသို့ လမ်း၊တံတား စာရင်းများကို ချိတ်ဆက်တင်ပြနိုင်ခြင်း။ သဲကျောက်များ တိုက်နိုင်ရန် ကား၊ထော်လာဂျီ များရှိခြင်း	• ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊ဦးဆောင်မည့်သူ နည်းပါးခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း	• မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ကျေးလက် ဦးစီးဌာနသို့ နည်းပညာ ပံ့ပိုးပေးရန် တင်ပြခြင်း၊ရွာသား များစုပေါင်းပြီး လုပ်အားဖြင့်ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်း	– ကျေးရွာတွင်းရွာချင်းဆက် လမ်းများကို မြေသားလမ်းမှ ကွန်ကရစ်လမ်းအဖြစ် အဆင့်မြင့်တင်နိုင်ခြင်းအား ဖြင့် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ အခက်အခဲမရှိ လွယ်ကူစွာ သွားလာနိုင်ခြင်း၊ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွား ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးများကို လွယ်ကူစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
	ကျန်းမာရေး					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
၆	• ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းလိုအပ်ခြင်း	• ရာသီအလိုက်ဖြစ်သော ရောဂါဝေဒနာသည်နှင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင် များရှိခြင်း	• ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိခြင်း	• ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းလိုအပ်ခြင်း	• မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း တင်ပြတောင်းခံခြင်း	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းလုံလောက်စွာရရှိရန်
၇	**ပညာရေး**					
	• အမကကျောင်းပရိဘောဂလိုအပ်ခြင်း၊စာရေးခုံ၊ စာသင်ခုံ လိုအပ်ခြင်း	• ကျောင်းသား/သူ လူဦးရေများလာခြင်း	• ကျောင်းသားမိဘများမှတဆင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရန်ပုံငွေများ ထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း	• ရန်ပုံငွေမလုံလောက်ခြင်း	• မြို့နယ်ပညာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျောင်းသား/သူစာသင်ခုံများလုံလောက်စွာရရှိရေး၊ကျောင်းပရိဘောဂများ လုံလောက်စွာရရှိရေး
	•	•				
	•	•	•	•	•	
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	•	•	•	•	•	•
	•	•	•	•	•	•

ကိုးကားစာရင်း

၁။စိုက်ပျိုးရေး၊

မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက ညောင်ပင်သာကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သောကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊